

ZARZĄDZENIE NR 96/2015
BURMISTRZA BIAŁEGO BORU
z dnia 24 WRZEŚNIA 2015 roku

**w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych w zakresie zaopiniowania
projektu Programu wspierania rodziny w Gminie Biały Bór na lata 2016 – 2018.**

Na podstawie art. 5a ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U z 2013r. poz. 594 z późn. zm.) oraz §2 pkt.14 Uchwały Nr XLV/321/2014 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 30 czerwca 2014r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych na terenie gminy Biały Bór (Dz. U...Woj. Zach. Poz.3229)

zarządzam, co następuje:

§ 1.1 Przeprowadzenie konsultacji społecznych:

- 1) **cel i przedmiot konsultacji:** zebranie opinii, uwag i wniosków w zakresie projektu *Programu wspierania rodziny w Gminie Biały Bór na lata 2016 – 2018*.
 - 2) **czas rozpoczęcia i zakończenia konsultacji:** termin konsultacji od 29 września 2015r. do 12 października 2015r.
 - 3) **zasięg terytorialny:** zasięg ogólnie gminny,
 - 4) **forma i sposób prowadzenia konsultacji:**
 - umieszczenie informacji o prowadzonych konsultacjach w raz z projektem Programu w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Gminy,
 - w terminie podanym w § 1 ust.1 pkt.2 uruchomiony zostanie punkt konsultacyjny w siedzibie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białym Borze, pok. Nr 6 czynny w godzinach pracy Ośrodka,na przygotowanych formularzach, dostępnych w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w punkcie konsultacyjnym zainteresowani mieszkańcy będą mogli przedstawić pisemnie swoje opinie, uwagi i wnioski,
 - 5) **komórka organizacyjna odpowiedzialna za przeprowadzenie konsultacji:** Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białym Borze, Kierownik Działu Asysty Rodzinnej,
 - 6) **sposób poinformowania o wynikach konsultacji:** wyniki zostaną przedstawione w raporcie, który zostanie zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej, w terminie 30 dni od daty ich zakończenia.
2. Projekt *Programu wspierania rodziny w Gminie Biały Bór na lata 2016 – 2018* stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia .
3. Konsultacje uważa się za ważne bez względu na ilość uczestniczących w nich mieszkańców.

§2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Burmistrz Białego Boru

Paweł Stanisław Mikołajewski

**„Program Wspierania Rodziny
w Gminie Biały Bór
na lata 2016 – 2018”**

jakie powinna spełniać rodzina, dążeniu do integracji i reintegracji rodziny, przeciwdziałaniu jej marginalizacji i degradacji społecznej oraz podnoszeniu świadomości z zakresu jej planowania i prawidłowego funkcjonowania.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wspieranie rodziny jest realizowane po przez:

A. pracę z rodziną prowadzoną w szczególności w formie:

- konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- terapii i mediacji;
- usług opiekuńczych i specjalistycznych dla rodzin z dziećmi;
- pomocy prawnej;

organizowania grup wsparcia lub grup samopomocowych.

B. pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, która może odbywać się w formie:

1. objęcia pomocą rodziny wspierającej, która przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w:
 - opiece i wychowaniu dziecka,
 - prowadzeniu gospodarstwa domowego,
 - kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.
2. objęcia opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego prowadzonej w formie opiekuńczej, specjalistycznej lub pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę, który współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i przy aktywnym współdziałaniu.

Na podstawie Zarządzenia Nr 21/2012 Burmistrza Białego Boru z dnia 1 marca 2012 rok, Kierownik Miejsko-Gminnemu Ośrodka Pomocy Społecznej w Białym Borze został upoważniony do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu wspierania rodziny oraz wydawania w tych sprawach decyzji. Zadania związane z udzielaniem pomocy rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych realizuje Dział Asysty Rodzinnej.

W związku z przekazaniem przez Gminę Biały Bór realizacji zadania do Ośrodka, w 2012r. powstał Dział Asysty Rodzinnej, mający na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej.

W gminie bezpośrednią pracę z w/w rodzinami prowadzą pracownicy socjalni i asystenci rodziny, którzy pracują z nimi, pomagają w opiece i wychowaniu dzieci. Praca z rodziną prowadzona jest także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę za jej zgodą.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Szczecinku, z terenu gminy Biały Bór, na dzień 31.12.2014r. w ewidencji osób bezrobotnych zarejestrowanych było 559 osób, co stanowi 16,0% bezrobocia rejestrowanego. Z prawem do zasiłku dla bezrobotnych w danym okresie było 122 osoby tj. 21,80% z ogółu bezrobotnych z gminy, w tym 57 kobiet.

W rodzinie dokonuje się najważniejsza część procesu wychowawczego, dlatego tak ważne jest zachowanie poprawnych relacji pomiędzy jej członkami. Postęp i zmiany, jakie są udziałem mieszkańców Gminy Biały Bór sprawiają, że z jednej strony poprawiają się warunki życia, a z drugiej mamy do czynienia z pogłębianiem się wielu niekorzystnych zjawisk takich jak: bezrobocie, ubóstwo, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, poczucie izolacji, bezradność. Czynniki te wpływają z kolei na wykluczenie społeczne osób oraz rodzin.

Bardzo poważnym problemem w naszej gminie jest wyuczona bezradność, która stanowi często efekt przewlekłego pozostawiania bez pracy. Długotrwałe bezrobocie szczególnie źle wpływa nie tylko na finansową kondycję rodzin, ale także na sferę psychologiczną mieszkańców. Przeżywają oni poczucie krzywdy, ciągle doświadczanie frustracji, która sprzyja agresywnemu zachowywaniu się, często też izolacji społecznej. Są bardziej narażeni na różne choroby i popadanie w nałogi. Oczywiście jest, że ww. problemy często prowadzą do rozpadu więzi rodzinnych, bezradności w zakresie sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczej, przemocy w rodzinie, wzrostu liczby rodzin niepełnych.

Kolejnym negatywnym dla rodzin zjawiskiem jest tzw. „praca na czarno” lub „umowy śmieciowe”, co często sprowadza człowieka do roli niewolnika, który dla nieco wyższej gotówki „na rękę” pracuje w stresie, często w złych warunkach, w nierejestrowanym czasie, nigdy nie mając gwarancji, że otrzyma wynagrodzenie.

Duży odsetek mieszkańców gminy w poszukiwaniu pracy lub godziwszego wynagrodzenia wyjeżdża za granicę. W przypadkach migracji zarobkowych mamy do czynienia z trwałymi zmianami w strukturze rodziny, gdzie najczęściej jedno z rodziców pracuje za granicą w związku, z czym drugi rodzic przejmuje na siebie część jego roli. Wywiera to bardzo zróżnicowany wpływ na jej funkcjonowanie i trwałość rodzin. Niewątpliwie pozytywnym skutkiem migracji jest poprawa warunków materialnych, możliwość zaspokojenia potrzeb ekonomicznych.

Do negatywnych konsekwencji zaliczyć należy możliwość rozbicia rodziny, osamotnienie jej członków i problemy wychowawcze z dziećmi. Techniczne osiągnięcia w zakresie środków komunikowania się nie są w stanie zastąpić osobistego, codziennego kontaktu. Transformacji ulega model migracji i sposób jej postrzegania i definiowania¹.

Ważnym determinantem jakości funkcjonowania rodziny są czynniki osobowościowe jej członków. Osobowość to zespół psychologicznych mechanizmów np. tożsamość, mentalność, potrzeby, postawy, inteligencja oraz uznawane wartości, które powodują, że człowiek jest zdolny do kierowania własnym życiem, a jego zachowania są zorganizowane i względnie stałe. Dlatego decydujący wpływ na kształtowanie się osobowości ma aktywność samej jednostki.

Z powadzonej obserwacji przez pracowników socjalnych, wynika jednak, że często negatywne wzorce funkcjonowania rodziny przekazywane są z pokolenia na pokolenie.

¹ Daria Becker Pestka. Rodzina w obliczu migracji zarobkowej. Colloquium Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych, Kwartalnik 1 (5)/2012

o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (wypłata świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i alimentacyjnych). W 2014 r. 420 rodzin pobierało ogółem w/w świadczenia.

Tabela 2. Powód korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w 2014r.

Przyczyny udzielonych świadczeń	Liczba rodzin	% z liczby 780
Ubóstwo	316	40,50
Bezrobocie	321	41,20
Niepełnosprawność	137	17,60
Długotrwała lub ciężka choroba	136	17,40
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	70	9,00
w tym:	60	
Rodziny niepełne	13	
Rodziny wielodzietne		
Alkoholizm	27	3,50
Narkomania	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	49	6,30
w tym:		
wielodzietność	48	
Bezdomność	4	0,50
Opuszczenie zakładu karnego	4	0,50
Przemoc w rodzinie	0	0
Zdarzenia losowe	1	0,10

Źródło: opracowanie własne M-GOPS Biały Bór, na podstawie sprawozdania za okres I-XII 2014r.

Rodziny, w których występuje bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, wymagają specjalistycznego wsparcia w celu wzmocnienia kompetencji wychowawczych rodziców i budowaniu właściwych relacji wewnątrzrodzinnych. Do nich kierowana jest asystentura rodziny. Asystent rodziny współpracuje także z rodziną biologiczną, w której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, mając na celu powrót dzieci do domu rodzinnego.

Od czasu obowiązywania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w gminie prowadzona jest asystentura rodziny. Asystenta kierowano do rodzin wieloproblemowych, tzn. rodzin borykających się często z bezrobociem, ubóstwem, niezaradnością życiową, samotnym macierzyństwem, a także z uzależnieniem i przemocą domową.

Rodzina dysfunkcyjna przy współpracy pracowników socjalnych, asystentów rodziny, ma możliwość zapewnić dziecku właściwy rozwój oraz w znacznym stopniu daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie biologicznej.

Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymywane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian.

W okresie od 2012r. do 31.12.2014r. wsparciem asystenta rodziny objęto ogółem 33 środowiska, usamodzielniało się 13 rodzin oraz 2 środowiska po zakończeniu współpracy

Ponadto sąd wydał Postanowienie o powrocie dziecka po 16 miesiącach pobytu w Wielofunkcyjnej Placówce Pomocy Rodzinie do domu rodzinnego. Na dzień 31.12.2014r. dzieci z terenu Gminy Biały Bór nie przebywają w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W sytuacji, gdy rodzice zostają trwale lub czasowo pozbawieni władzy rodzicielskiej lub prawa rodzicielskie zostały ograniczone, dziecko zostaje umieszczone poza rodziną biologiczną, w pieczy zastępczej tj. w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Od 2012r. w sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, zgodnie z art.191 ust.8 i ust.9 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Gmina jest zobowiązana do ponoszenia wydatków w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka,
- 50% w trzecim roku pobytu dziecka.

W okresie 2012 -2014 wydatki związane z pobytom 5 dzieci w pieczy zastępczej wynosiły 30. 290zł. Czas pobytu każdego dziecka wahał się od 1 miesiąca do 14 miesięcy.

Na dzień 31.12.2014r. w rodzinach zastępczych spokrewnionych jest 2 dzieci, a w rodzinach zastępczych zawodowych przebywa 4 dzieci. Z uwagi na fakt umieszczenia tych dzieci w pieczy zastępczej przed 2012r. tj. przed obowiązywaniem Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina nie ponosi kosztów pobytu dzieci w pieczy zastępczej.

Każda rodzina, z co najmniej trojką dzieci w wieku do 18 lat (lub 25 w przypadku osób uczących się i pozostających pod opieką rodziców) bez względu na sytuację materialno-bytową może skorzystać z systemu zniżek dla rodzin wielodzietnych w ramach programu Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny. Do 31.12.2014r. Kartę otrzymało 18 rodzin, w sumie wydano 91 kart.

W Gminie Biały Bór na rzecz opieki nad rodziną i ich wspierania istotną rolę odgrywają:

- szkoły, które realizują programy z zakresu profilaktyki: uzależnienia od alkoholu, antynarkotykowej, HIV i AIDS, dopalacze, oraz prowadzą pedagogizację rodziców, mającą na celu przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się wszawicy, dbania o higienę osobistą,
- Organizacje pozarządowe, wspierające rodziny i rozwój ich dzieci,
- Zakłady Opieki Zdrowotnej w Białym Borze.

III. Zasoby

Na terenie gminy Biały Bór w budowę lokalnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną powinny włączyć się:

- Urząd Miejski w Białym Borze,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białym Borze,
- Placówki oświatowe:
 - ✓ Zespół Szkół Nr 1, w skład którego wchodzi: Przedszkole Miejskie, Szkoła Podstawowa Nr 1, Gimnazjum Nr 1, Filia Szkoły Podstawowej w Drzonowie, Filia Szkoły Podstawowej w Sępólnie Wielkim),

	szerszą skalę działań na rzecz rodzin, - brak sieci ośrodków wsparcia dziennego,
SZANSE	ZAGROŻENIA
- łatwiejszy dostęp do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa (pomoc prawna, terapeutyczna, pedagogiczna, psychologiczna, mediacja), - wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę, - wzrost świadomości dot. korzyści z podjęcia przez rodzinę współpracy w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczej, - możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych, - wzrost zaangażowania sektora pozarządowego w działania w zakresie pomocy społecznej, - tworzenie nowych form pracy z rodziną, w tym usług pedagoga środowiskowego, psychologa rodziny,	- wzrost kosztów utrzymania w rodzinach, - uzależnienie rodzin od pomocy społecznej oraz zjawisko „dziedziczenia ubóstwa”, - brak świadomości problemu oraz nieumiejętność szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne, - brak chęci współpracy i zaangażowania ze strony rodzin niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo-wychowawcze, - zatakanie rodzinnych wartości. - niespójne przepisy prawa,

V. Założenia Programu

Gminny Program Wspierania Rodziny jest kierowany do rodziny z terenu Gminy Biały Bór, w szczególności rodziny mającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przedstawicieli instytucji, podmiotów, służb pracujących na rzecz dziecka i rodziny.

Przewidziana praca z rodziną oraz wszelkie formy pomocy mają na celu przede wszystkim zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, jak również aktywizację jej zasobów przy wzmocnieniu kompetencji i umiejętności.

Adresatami Programu na terenie Gminy są:

- rodziny:
 - bezradne i niewydolne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, zwłaszcza niepełne lub wielodzietne,
 - przeżywające kryzysy (m.in. z powodu niskiego statusu materialnego, występującej ciężkiej i/lub długotrwałej choroby lub niepełnosprawności członka rodziny),
 - zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska,
 - rodziny z problemem przemocy i/lub uzależnienia,

	których celem jest wzmacnianie rodziny i jej roli w społeczeństwie.		GKRPA, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, PCPR w Szczecinku.	
5.	Realizacja Programów Aktywizacji i Integracji Społecznej osób/rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.	01.01.2016r.- 31.12.2018r.	M-GOPS w Białym Borze, PUP w Szczecinku.	Liczba programów. Liczba osób.
6.	Reintegracji rodzin, którym dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, poprzez pomoc w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.	01.01.2016r.- 31.12.2018r.	M-GOPS w Białym Borze, GKRPA, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Placówki oświatowe, PCPR w Szczecinku.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.
7.	Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej (zasiłki celowe, zasiłki okresowe, pomocy w postaci posiłków)	01.01.2016r.- 31.12.2018r.	M-GOPS w Białym Borze,	Liczba rodzin objętych pomocą.

2. Wspieranie rodzin przejawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze służące przywróceniu jej zdolności do prawidłowego wykonywania funkcji.

l.p.	Nazwa zadania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Miernik
1.	Zapewnienie rodzinie wsparcia w formie asystenta rodziny/rodziny wspierającej.	01.01.2016r.- 31.12.2018r.	M-GOPS w Białym Borze,	Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny/rodziny wspierającą. Liczba rodzin, które pozytywnie zakończyły współpracę.

2.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w ramach programów i projektów.	01.01.2016r.- 31.12.2018r.	UM w Białym Borze, M-GOPS w Białym Borze, Placówki oświatowe.	Liczba programów/zajęć, Liczba osób biorących udział.
3.	Udzielanie dzieciom i młodzieży z rodzin dotkniętych ubóstwem stypendiów i zasiłków szkolnych.	01.01.2016r.- 30.06.2016r. 01.09.2016r.- 31.12.2016r. 01.01.2017r.- 30.06.2017r. 01.09.2017r.- 31.12.2017r. 01.01.2018r.- 30.06.2018r. 01.09.2018r.- 31.12.2018r.	M-GOPS w Białym Borze,	Liczba osób, które otrzymało stypendium szkolne.
4.	Umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.	01.01.2016r.- 31.12.2018r.	M-GOPS w Białym Borze, GKRPA, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Placówki oświatowe, policja, PCPR w Szczecinku, Sąd Rejonowy w Szczecinku	Liczba dzieci, która powróciła do rodziny biologicznej.

VII. Źródła finansowania

- budżet gminy,
- budżet państwa,
- środki pozyskane z funduszy zewnętrznych w tym: rządowych, pozarządowych, programów celowych i funduszy unijnych.

Formularz zgłaszania opinii

1. Podmiot zgłaszający / osoba zgłaszająca opinię:

2. Osoba do kontaktu:

3. Telefon:

4. e-mail

Treść opinii wraz z uzasadnieniem:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Data :

.....

Podpis

.....